

JURIDICA
EX VARIIS IMPERIALIUM
TEXTIBUS
IMMACULATÆ DEIPARÆ
HUMILLIMO

ASSERTA,
JUSTINIANI INSTITUTIONUM
DE PROMPTA
DE MONTE CARMELO
CORDE DICATA.

§. I.
JUS, quod habet Pater, vel avus paternus in personas liberorum; quia juxta Romulum, filius quandiu vixerit, in potestate patris manere debet; triplici ex capite provenit, nempe, justis nuptiis, seu Matrimonio, Legitimatione, & Adoptione. Ut ex primo patria potestas descendat, opus est, ut Nuptiæ secundum præcepta legum contrahantur, taliter, ut si adversus ea cojerint, patiantur pœnas, quæ Sacris Constitutionibus continentur; dummodò illas inierint mala fide, sive haud inscitia prohibitionis, quæ desumitur, si clam contraxerint.

§. II.
Tunc ex secundo oritur Patria potestas, cum filii ex nullis penitus nuptiis justis, aut injustis, sed ex quasi soluto commercio nati, per subsequens Matrimonium in sacris paternis constituuntur, licet medio tempore quilibet ex parentibus cum extranea persona se copulaverit Matrimonio; & etiamsi similes filii principali rescripto fruuntur, sed utroque modo legitima jura cum aliis filiis adipiscuntur.

§. III.
Tertium tandem provenit ex Adoptione, nempe ex illo actu legitimo naturam imitante, ad solatium liberorum inducto; sed, cum hæc in filium selectio sit, aut specifica, aut Adrogatio, & illa, sive quæ imperio Magistratus efficitur, aut ab extraneo, aut à persona ex ascendenti linea fiat, ut Patriam potestatem constituat, ab ista necesse est; eò quòd in unam personam naturalia, & adoptionis jura concurrant, non verò, si ab extraneo in filium quis adiscatur; nam tunc solummodò ab intestato successionis jura ei tribuuntur.

§. IV.
Adrogatio itaque, sive quæ per principale rescriptum conficitur, non aliter nisi causa cognita, si impuberis est, fieri permittitur, & tunc quibusdam conditionibus, idest, ut Adrogator cavere debeat erga restitutionem bonorum Adrogati, illis, qui successuri sunt ex testamento, sive ab intestato, etsi Adrogator emancipaverit, aut exheredaverit Adrogatum, justa causa, sed falsa, illa cautio protenditur ad restitutionem, præter bona istius, etiam omnium suorum quartam.

§. V.
Similis cautio non debet esse nisi per fideijussores, quia aliter non satis prospicitur Adrogato, & quarta, quæ accipitur ab ipso, non statim, aut simul cum bonis propriis capitur, sed tunc solummodò, cum mors patris Adrogatoris subsequatur; ideòque si Adrogatus antea decedat, nulli transmittit facultatem hujusmodi quartam petendi.

§. VI.
Hæc tamen Patria potestas dissolvitur, non solum emancipatione, seu adoptione modo supra asserto, verum etiam dignitate, & morte naturali, seu civili, aut Patris, aut filii. Hæc civilis mors, quæ provenire potest, aut deportatione, aut captivitate, si primo modo eveniat, penitus extinguit sacra paterna, licet adipisci valeant vi rescripti Principalis, per modum restitutionis; non verò si deportato indulgeatur.

§. VII.
Licet summo jure captivitate resolutio fiat patriæ potestatis, tamen æquitate naturali inductum fuit *Postliminium*, quod meritò duorum capitum, scilicet fictitii, & suspensivi pendere facit jus liberorum, utpote, si revertantur in Civitatem, omnia pristina jura illicò consequuntur; dummodò aliis non sint quæsita; & si in captivitate descedant, fictione Legis Corneliæ libero obiisse intelligitur.

§. VIII.
Cum itaque inter alios effectus, quos Patria potestas inter liberos causat, sit, ut quidquid filius acquirit, suo patri acquirat; dignoscitur, omne, quod ad filios pervenerit, exceptis castrensibus, aut quasi pecuniis, olim suis parentibus acquisitum erat; adeò, ut istis licentia esset hujusmodi bona quomodocumque, aut donare, aut vendere, seu applicare; uti si à servo quæsita fuissent; quia non solum per nosmetipsos, verumetiam per eos, quos in potestate habemus, acquiritur.

§. IX.
Usque adeo extenditur hujuscemodi potestas parentum in liberos erga acquirendum, ut etiam illis ignorantibus, consequantur non solum dominium, sed patris obligatio, per eadem vestigia graditur cum illo; ut dominium per liberos plenè quærebatur patri, etiam obligatio illi proveniebat, & uti bona castrensia, aut quasi omnimodè ad filium pertinebant, taliter, ut ea non teneretur conferre cum ceteris fratribus; similiter neque obligatio orta ex prædictis pecuniis.

§. X.
Estò hæc procederent priscis temporibus, quia inhumanum visum fuit, sancitum reperitur, liberis parcendo, & parentibus honorem debitum reservando, tunc eis quæritur, quando ex re propria, aut ejus contemplatione provenit; quod verò ex alia causa nanciscitur, proprietatis penès filium remanendo, usus fructus ad patrem pertineat, ne quod filiis suis laboribus, aut prospera fortuna accesserit, in alium perveniens luctuosum inveniat. Quæ intelligi debent, præter casus, de quibus rogatus respondebitur.

§. XI.
Sed adhuc in his filiis familias, etsi plenum, perfectum dominium retineat, ut disponere possit actibus inter vivos, (quia ultima voluntas denegatur) optimè indiget consensu patris; usque adeò, ut his intervenire debeat in illamet liberalitate, quæ à nullo jure coacta à filio patrat, sive hæc causa mortis, seu inter vivos, aut propter nuptias conficiatur: Quæ sit natura harum dispositionum, si scicitur, describetur, uti de modis, quibus dissolvuntur.

§. XII.
Ille ususfructus, quem jure acquisivit Pater, in illis rebus, seu ex re paterna, & illa dimidia portio ejusdem ususfructus, præstita ab Imper. Justin. parenti ob emancipationem liberi, ita personaliter affixa est, ut omnimodè appellari possit verus, & formalis ususfructus; qua de causa, eo uti, & frui debet, ut semper salva sit rerum substantia, & è vivis ablato parente sive naturaliter, aut civiliter, illicò exordiat consolidatio.

QUÆ PRO BACALAUERATU JURIS CIVILIS OBTINENDO PUBLICO OFFERUNTUR CERTAMINI A D. VINCENTIO DE CAÑAS, & ALVARO, Juris Civilis Professore, sub tutamine D. D. HIERONYMI FUENTES, ET BELTRAN, utriusque Juris Doctoris, & Orcelensis Civitatis Fiscalis Generalis. Locus certaminis erit Licæum hujus Pontificiæ, ac Regiæ Universitatis. Die 15 Martii, anni Domini M.DCC.LXXV.

Cum licentiis necessariis.

Murciæ: Apud Philippum Teruel, Typh. Episc. Orcel. Via Lintearia.

R. 20. 767

